

Mobiltelefoni – vejledning om arbejde i nærheden af sendeantenner

INDUSTRIENS
BRANCHEARBEJDSMILJØRÅD

CO-industri

Vester Søgade 12,2.
1790 København V
Telefon: 3363 8000
Telefax: 3363 8091
E-mail: co@co-industri.dk
www.co-industri.dk

Dansk Industri

H.C. Andersens Boulevard 18
1787 København V.
Telefon: 3377 3377
Telefax: 3377 3370
E-mail: di@di.dk - www.di.dk

INDUSTRIENS
BRANCHEARBEJDSMILJØRÅD

Industriens Branchearbejdsmiljøråd

Postboks 7777
1790 København V
Telefon: 7023 1543
Telefax: 7023 1540
E-mail: ibar@ibar.dk - www.ibar.dk

Henvendelser rettes til partssekretariatene. Materialer fra Industriens Branchearbejdsmiljøråd kan fås ved henvendelser til organisationerne og kan downloades på www.ibar.dk De kan også købes hos Arbejdsmiljøbutikken, www.arbejdsmiljobutikken.dk, tlf. 39165230.
Varenummer: 102160

Layout: Erhvervsskolernes Forlag
Foto: Harry Nielsen
Tryk: Clausen Offset ApS
Trykt på miljøvenligt papir

Oplag: 2.500 stk.
Juni 2006

ISBN: 978-87-91080-06-7

Vejledning om arbejde i nærheden af sendeantenner

Arbejdstilsynet har haft vejledningen til gennemsyn og finder indholdet af den i overensstemmelse med arbejdsmiljølovgivningen. Arbejdstilsynet har alene vurderet vejledningen, som den foreligger, og har ikke taget stilling til, om den dækker samtlige relevante områder inden for det pågældende område.

Vejledningen omhandler alene forholdsregler mod stråling og giver i den forbindelse udtryk for, den gode praksis partnerne er enige om, skal gælde for arbejde nær sendeantenner.

Indholdsfortegnelse

Introduktion	side 2
Hvem er målgruppen?	side 2
Hvem har ansvaret for hvad?	side 3
Arbejdspladsvurdering	side 6
Instruktion	side 8
Hvilke regler gælder?	side 8
Er du i tvivl?	side 8

Introduktion

Sendeanterner til radio, tv og mobiltelefon udsender elektromagnetisk stråling i form af radiobølger. Strålingen kan påvirke den menneskelige organisme, og denne påvirkning skal reduceres mest muligt. Overflødig stråling skal undgås.

Antenner til radio- og TV-transmission er som regel anbragt i høje master, og som regel udføres der ikke arbejde i umiddelbar nærhed af dem. Derimod er sendeanterner til mobiltelefoni ofte anbragt på hustage undertiden tæt på andre tekniske installationer.

Antenner til modtagelse af signaler udgør ikke nogen sundhedsmæssig risiko.

Hvem er målgruppen?

Målgruppen er arbejdsgivere samt deres ansatte og sikkerhedsrepræsentanter, der udfører arbejde i nærheden af sendeanterner. Som eksempler kan nævnes kølemontører, tagdækkere, skorstensfejere, elevatormontører m.v.

Ansatte, der arbejder direkte på sendere eller på de master, hvor sendere er monteret, er ikke omfattet af denne vejledning. Der henvises i stedet til Industriens Branchearbejds miljøråds vejledning om antenner og antennemaster.

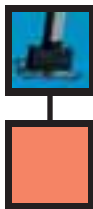
Hvem har ansvar for hvad?

Den der opstiller sendemasten

Opstilleren af en sendeantenne vil typisk være en teleoperatør, der samtidig ejer den til antennen hørende installation. Antennen skal opstilles i overensstemmelse med reglerne for arbejde med ikke-ioniserende stråling.

Den mobiloperatør som ejer sendeantennen (ejereren) har ansvaret for, at denne opfylder gældende standarder og regler. Ejeren har endvidere ansvaret for, at adgangsveje, der fører frem til sendeantennens nærhed (tage eller tilsvarende) er forsynet med advarsler. I advarslen beskrives, hvorledes sendeantennen kan afbrydes. Der kan evt. være tale om et telefonnummer til en driftscentral eller tilsvarende. Når ejeren af en sendeantenne bliver bekendt med, at der udføres arbejde nær antennen, er det ejerens ansvar, at grænseværdien for sendeantennen overholdes. Det er alene teleoperatøren eller en dertil bemyndiget, som har ret til at afbryde sendeantennen,

Ejeren af sendeantennen skal sikre sig, at antennens sikkerhedsområde er markeret eller angivet/oplyst. (Senderen kan være forsynet med en indikation af, om sendeantennen er i drift eller slukket. Denne indikation skal kunne ses også uden for sikkerhedsområdet).

Den der opstiller andre installationer nær sendeantennen

Den, der monterer eller installerer andre former for teknisk udstyr på tage eller andre steder, hvor der er opstillet sendeantenner i nærheden, har ansvaret for, at service- og reparationsarbejde på sådanne tekniske installationer kan udføres forsvarligt.

Hvor det er muligt, skal tekniske installationer etableres udenfor sendeantennens angivne sikkerhedsområde således, at service og reparationsarbejde udføres så langt væk fra sendeantennen som muligt. Der skal dog tages hensyn til andre arbejdsmiljøfaktorer - arbejdsstillinger, adgangsveje, risiko for fald eller nedstyrtning osv.

Ejer / bruger af installationerne

Som ejer eller bruger af tekniske installationer i nærheden af sendeantenner har man ansvaret for, at service- og reparationsarbejde på installationerne kan udføres forsvarligt. Det er typisk ejeren af installationerne, som enten lader egne ansatte udføre arbejdet eller rekviderer ”fremmede håndværkere” til dette. Ejeren har ansvaret for, at de arbejdstagere, der skal udføre reparations- og servicearbejde, er instrueret om særlige arbejdsforhold ved installationerne, herunder nærheden til sendeantenner. Denne instruktion skal indeholde informationer om antennens senderetning og -styrke samt om sikkerhedsområdets størrelse.

Der skal endvidere gives instruktion om, hvorledes man sikrer sig, at der ikke sendes fra antennen, når der skal udføres arbejde indenfor sikkerhedsområdet.

Såfremt ejeren af installationerne ikke selv kontrollerer den fysiske adgang til arbejdsstedet, kan ejeren indgå aftaler med en repræsentant på stedet (en vicevært eller ejendomsfunktionær), som kan give adgang til arbejdsstedet, og som kan varetage kontakten til operatøren af sendeantennen.

Den ansattes arbejdsgiver

Som arbejdsgiver for medarbejdere, der udfører service- og reparationsarbejde på installationer tæt ved sendeantennen, har man ansvar for, at de ansatte er instrueret om risikoen ved dette arbejde og om de retningslinier, der gælder.

De ansatte skal være instrueret om at tage kontakt til ejeren af installationerne eller dennes repræsentant således, at der om fornødent kan lukkes for sendeantennen i det tidsrum, hvor arbejdet udføres.

De ansatte skal være instrueret om, at færdsel nær antennen skal reduceres til et minimum.

Den ansatte selv

Som ansat har man ansvar for, at de retningslinier for arbejdet som er givet fra arbejdsgiveren, ejeren af antennen eller ejeren af de installationer, som der skal arbejdes på, overholdes.

Arbejdspladsvurdering

1. For virksomheder, der har sendeantennen på virksomhedens areal eller bygninger:

I forbindelse med opsætning af antennen oplyser operatøren den virksomhed, hvor antennen placeres hvilke sikkerhedsafstande, som gælder for antennen.

Områderne markeres, ligesom adgangsveje tydeligt mærkes med skilte, som angiver, at man ved at passere døren/lågen træder ind i et område med stråling over grænseværdien. Mærkningen foretages af operatøren. Operatøren er ansvarlig for at eventuelle ændringer i grænseværdier bliver påført mærkningen.

Den sikkerhedsansvarlige/viceværten opbevarer nøgler til adgangsveje. Den sikkerhedsansvarlige kontakter operatøren forud for at eventuelt arbejde i området påbegyndes for at sikre, at sendeantennen er lukket ned.

Når arbejdet er afsluttet modtager operatøren meddelelse herom.

2. For virksomheder der udfører arbejde i nærheden af eller på arealer, hvor sendeantennen er monteret:

Eksempler på sådanne virksomheder kan være: ”reparation og service af køleanlæg”, ”tagdækning”, ”elevator-montører” eller ”blikkenslagervirksomhed”.

Denne type af virksomheder må i deres APV indarbejde følgende checkpunkter:

- Forud for tilbudsgivning bør det afklares, om der forefindes sendeantennen på tage, skorstene o.l. i nærheden af arbejdsområdet.
- Tilbud på arbejdsopgaver må indeholde forbehold for, at eventuelle sendeantennen er afbrudt, inden arbejdet påbegyndes.
- De ansatte må instrueres om vigtigheden af, ikke at påbegynde arbejdsopgaver inden for det markerede sikkerhedsområde før sendeantennen er afbrudt.
- De ansatte bør instrueres om betydningen af den faremærkning, som er opsat på adgangsveje til tage o.l., hvor sendeantennen kan være opsat. I instruktionen lægges særlig vægt på sikkerhedsafstande.
- De ansatte må instrueres om, at give færdigmelding til teleoperatøren, når deres arbejde er afsluttet.

Instruktion

Ansatte, der udfører arbejde nær sendeantennen skal være instrueret om risikoen ved arbejde nær sendeantennen og sendeantennemaster, og om hvilke forholdsregler, der skal tages.

De skal være instrueret om, hvorledes man kan sikre sig, at sendeantennen er afbrudt, når der udføres arbejde i sikkerhedsområdet. De skal være instrueret om, at færdsel på taget (hvis senderen ikke er afbrudt) skal foregå uden for sikkerhedsområdet, og at færdsel tæt på sikkerhedsområdet skal reduceres mest muligt.

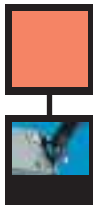
Hvilke regler gælder?

AT vejledning D.6.1.1 om ikke-ioniserende stråling.

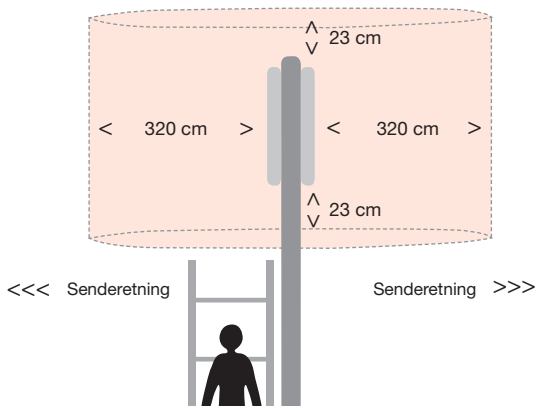
AT vejledning D.1.1 om APV.

Er du i tvivl?

Er du i tvivl om, hvilken retning en mobilantenne peger, eller hvilken antenntype der er tale om, bør du ikke gå tættere på end de 320 cm. Dog er det generelt sådan, at mobilantennen peger væk fra bygningen, skorstenen eller masten – for at dække det ønskede område. Det er mobilantennens plastikfront, der viser senderetningen.

For sendeantenner af paraboltypen med en diameter på 120 cm er sikkerhedsafstanden dog 340 cm.

Telefonnumre på alle mobiloperatørers døgntelefonvagter

Selskab	Telefonnummer	Senderlokation ID
3:	32 47 56 92 (vest)	SITE KODE: _____
	32 47 56 90 (øst)	SITE KODE: _____
Sonofon:	72 12 83 97	SITE KODE: _____
TDC Mobil:	51 52 53 53	SITE KODE: _____
Telia Mobile:	70 20 94 85	SITE KODE: _____

INDUSTRIENS
BRANCHEARBEJDSMILJØRÅD

